

Vergaderjaar 2016–2017

31 490

Vernieuwing van de rijksdienst

Nr. 220

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 november 2016

Met deze brief informeer ik u over de stand van zaken omtrent het betaalgedrag van gemeenten. Dit in aanvulling op de Monitor betaaltermijnen overheid en decentrale overheden, die ik u op 17 juni 2016 (Vergaderjaar 2015–2016, kamerstuk 31 490, nr. 209) heb toegezonden. Ik had u deze informatie in genoemde brief toegezegd.

Zowel de rijksoverheid als gemeenten zijn zich bewust van het belang van tijdig betalen. Het is van wezenlijke invloed op de financiële positie van ondernemingen en daarmee op de economische kracht, zowel lokaal als landelijk. Partijen zijn zich er van bewust dat de overheid daarmee niet alleen de wettelijke verplichting naleeft om binnen 30 dagen te betalen, maar dat de overheid hierin ook een voorbeeldfunctie te vervullen heeft.

Mijn ministerie, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en MKB-Nederland trekken daarom samen op om te komen tot een aanpak om gegevens over het betaalgedrag van gemeenten openbaar te maken op een transparante en doorlopende manier, die recht doet aan ieders verantwoordelijkheid.

Dit heeft ertoe geleid dat de VNG alle gemeenten individueel aangeschreven heeft met het verzoek om gegevens over hun betaalgedrag in

2015 beschikbaar te stellen ten behoeve van de monitor¹. De gehanteerde methodiek en vraagstelling sluit aan bij de gegevensverzameling zoals die bij het Rijk en de provincies wordt gehanteerd, zodat de resultaten onderling vergelijkbaar zijn. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk over hun betaalgedrag verschuldigd aan hun gemeenteraden. De gegevens die ze voor dit doel verzamelen, zullen veelal volstaan voor de monitor waar uw Kamer om heeft verzocht.

Afgelopen juni heb ik geconstateerd dat, van de 391² gemeenten, 275 de gevraagde gegevens hadden aangeleverd en 116 niet. Ik heb daarom samen met de VNG een tweede oproep gedaan aan de verantwoordelijke wethouders van de desbetreffende gemeenten om de gegevens over hun betaaltermijnen per omgaande alsnog aan te leveren.

Resultaat:

Na deze oproep hebben van de 391 gemeenten 340 gemeenten via de VNG hun cijfers aangeleverd en 51 niet. Daar waar ook na herhaald vragen gegevens ontbreken, zijn de cijfers uit de monitor van Dun & Bradstreet gehandhaafd. In onderstaand overzicht zijn de prestaties van gemeenten op basis van de beschikbaar gestelde gegevens van tijdige betaling geaggregeerd weergegeven.

	2014		2015 ¹		meting juni 2016		2015 ²		meting nov. 2016	
	aantal gemeenten	%	aantal gemeenten	%	aantal gemeenten	%	aantal gemeenten	%	aantal gemeenten	%
>90% tijdig ³	197	50%	156	41%	146	38%	97	25%	97	25%
85 tot 90% tijdig	47	12%	90	23%	69	18%	62	16%	62	16%
80 tot 85% tijdig	43	11%	62	16%	62	16%	62	16%	62	16%
70 tot 80% tijdig	80	20%	60	16%	62	16%	62	16%	62	16%
<70% tijdig	27	7%	15	4%	12	3%	12	3%	12	3%

¹ . Voor 8 gemeenten was geen voldoende steekproef voorhanden bij D&B en is ook geen informatie aangeleverd via de VNG aangeleverd.

² Voor 5 gemeenten was geen voldoende steekproef voorhanden bij D&B en is ook geen informatie aangeleverd via de VNG aangeleverd.

³ In 2014 waren alleen cijfers beschikbaar van Dun & Bradstreet. Hiervoor geldt: «tijdig» is «minimaal 90% betaald binnen contractuele termijn» of «gemiddeld aantal dagen tot betaling is niet hoger dan 30».

In 2105 zijn de cijfers die via de VNG zijn aangeleverd alleen beoordeeld op «% betaald binnen de wettelijke termijn van 30 dagen» (conform Rijk en provincies). De D&B-cijfers zijn net als vorig jaar beoordeeld op tijdig (binnen contract) of gemiddeld binnen 30 dagen.

Het streefcijfer van 90% is uitsluitend gehanteerd voor de vergelijkbaarheid tussen overheden. De rijksoverheid heeft zichzelf dit streefdoel opgelegd en kan dit niet opleggen aan decentrale overheden.

Het totaaloverzicht met de scores per gemeente is te vinden op de VNG-website www.waarstaatjegemeente.nl en op de website over betaaltermijnen van MKB-Nederland (www.snellerbetalen.nl). In deze lijst is ook zichtbaar welke gemeenten deze gegevens zelf hebben aangeleverd.

De tabel laat zien dat de scores van de meting in november, waarbij meer gegevens rechtstreeks van gemeenten zelf zijn gekomen, iets lager uitvalt

¹ Vraagstelling van de uitvraag door VNG:

- Het percentage betalingen van ingekomen facturen over heel 2015 met betrekking tot commerciële transacties (dus niet voor subsidies, uitkeringen e.d.), waarbij de wettelijke betaaltermijn van maximaal 30 dagen na de dag van ontvangst van de factuur is gehaald;
- De gemiddelde betaaltermijn over heel 2015 (in aantal dagen na de dag van ontvangst van de factuur) van de ingekomen facturen;

Bij de uitvraag van gemeentelijke betaalscores is geen onderscheid gemaakt tussen correcte en betwiste of onjuist ingediende facturen, deze laatste zijn dus mede in de cijfers verwerkt.

² Tot eind 2015 was nog sprake van 391 gemeenten. De gemeente Zeevang is vanaf 2016 opgegaan in de gemeente Edam-Volendam.

dan de meting in juni. In 2014 waren alleen cijfers beschikbaar van Dun & Bradstreet.

Appreciatie

Ik vind het positief dat de meeste gemeenten vrijwillig hun cijfers ter beschikking hebben gesteld. Zij nemen daarmee hun verantwoordelijkheid om de transparantie over hun betaalgedrag te versterken. Tegelijkertijd vind ik het teleurstellend dat nog steeds 13% van de gemeenten niet in staat of bereid is om hun betaalgegevens beschikbaar te stellen, terwijl het onderwerp toch al geruime tijd op de politieke agenda staat.

Er is dus zeker nog ruimte voor verbetering, zowel qua medewerking als qua betaalgedrag. De VNG zal daarom samen met gemeenten bekijken hoe het interne proces verbeterd kan worden. Daarbij kan wellicht een combinatie worden gemaakt met de afspraken die met de VNG zijn gemaakt over e-factureren en de in voorbereiding zijnde verplichting voor gemeenten om vanaf 2018 e-facturen te kunnen ontvangen op basis van de EU-richtlijn elektronische facturering bij overheidsopdrachten (2014/55/EU). Hoewel elk met een eigen achtergrond, kunnen beide trajecten elkaar in uitwerking versterken. Daarnaast kan begeleidende communicatie het traject van de uitvraag bij gemeenten ondersteunen.

Het aankomende jaar zal ik dit onderwerp daarom nog actief vanuit mijn departement blijven begeleiden. Ik zal in samenwerking met de VNG en MKB-Nederland de monitoring en publicatie voortzetten op de wijze zoals die nu is ingezet. Dat wil zeggen dat wij ook in 2017 weer een beroep doen op gemeenten om, net als de provincies en de departementen, zelf inzage te bieden in hun gerealiseerde betaaltermijnen over 2016. Daarnaast zal ik als referentiekader ook Dun & Bradstreet vragen over 2016 een inventarisatie te maken van de gemeentelijke betaaltermijnen op basis van de kredietinformatie van toeleveranciers uit hun administratie.

Dit zal ik vervolgens verwerken tot een totaallijst, die ik zal opnemen in de overheidsbrede monitor aan de Tweede Kamer en zal publiceren, waarna het aan de verantwoordelijke gremia is om indien nodig passende verbetermaatregelen te nemen.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp